

הוציאו לו פרק חמישי יומא

נב.

עין משפט
גר מצוה

בז' א מ"ז פ"ד מהלכות צית
הצחירה הלכה ג:

רבינו חננאל

[illegible]

(א) נראה דל"ל דמשמע דמקום הדביר גופיה הוא מצפנים.

תום' ישנים (המשך)

[illegible]

וַיַּעֲשִׂימָם אֱלֹהִים קוֹמָתוֹ. רש"י פ"י צפ"י מלכים דהא דלמא לעיל
 ושלשים אמה קומתו היינו כל הבית עד הגג והא דלמא
 וועשרים אמה קומתו היינו עד עליית בית קדשי הקדשים וצ"ל פרק
 המעומר פירות (דף ע"א:) פריך ליה ומשני עשרים אמה קומתו משפת
 כרובים ולמעלה ששכרובים משני
 שלמה העומדים בקרקע עשר אמה
 הארון גבהם עשר אמות^א

בּוֹתֵל הַחֵיבֵל שֶׁשׁ וְהָתָא שֶׁשׁ וּבּוֹתֵל
הַתָּא חֲמִשָּׁה. וְתִימְנָה וְהַכְּמִי
הַיָּצִיעַ הַתַּחֲתוֹנָה חֲמִשָּׁה בְּצִלְמָה רַחֲבָה
(מִלְמֵס 6 א) וְיָזִיל דְּלִכְּלָ מִיָּרִי בְּצִלְמָה
הָאֲחֻמְעִי דְּמַכְרִישׁ וְהַמִּיכֹנֶה שֶׁשׁ בְּצִלְמָה
רַחֲבָה כִּי מִגְרֻעוֹת נִתְּן לְבִית סְבִיב
וּפְרָצִי דְּהָפִי דְּקָרָא שְׁעוּזִי כּוֹתֵל
הַיֵּסִיל לֹא הָיָה שׁוֹה כְּכָל מְקוֹם שֶׁלֹּא
כֵּן הָיוּ לְרִיכוֹת לִנְקֹץ הַחוּמָה לְתַחוּב
בְּהוֹ רָשָׁעִי הַקְּרוּרֹת שֶׁל הַתָּא וְהָיָה
לְרֹא לַעֲשׂוֹת פֶּן יִקְרָא אֲלָל עֲשׂוֹ אֲלָל
חוּמֹת הַיֵּסִיל בְּמַעֲרָד לְמַטָּה שְׁבָעָה
אֲמוֹת וְהוֹצִרְכוּ לְגִרְעוֹ מִמֶּנָּה אֲמָה
כְּנֶגֶד תַּקְרַת הַתָּא הָאֲחֻמְעִי לְהִנִּיחַ
רָשָׁעִי הַקְּרוּרֹת עַל אֲחֵת הַכִּיָּסָה
וְשׁוֹב הוֹצִרְכוּ לְגִרְעוֹ עוֹד אֲמָה כְּנֶגֶד
תַּקְרַת הַתָּא הַלְשִׁיעִי לְפִיכָךְ הַתַּחֲתוֹנָה
חֲמִשָּׁה בְּצִלְמָה רַחֲבָה הַמִּיכֹנֶה ו' בְּצִלְמָה
רַחֲבָה וְכֵן ו' בְּצִלְמָה רַחֲבָה וְהִיָּינוּ דִּלְמַנָּה
בְּמִס' מִדּוֹת [פ"ד מ"ד] הַתַּחֲתוֹנָה רַחֲבָה
חֲמִשָּׁה וְהַרְבּוּד שְׁשֶׁה רוּבֵד שְׁשֶׁה הֵיָּינוּ
הַתַּקְרָה הַמִּפְסָקָת בֵּינָה לְתֵלַם הַמִּיכֹנֶה
שֶׁעַל גִּבּוֹ הָאֲחֻמְעִי שֶׁשׁ וְהַרְבּוּד ו'
הַתַּקְרָה רִי"ז בֶּר מַדְרִיכִי אִי לְמַטָּה קָא
חֲשִׁיבֵי הֵכָּה לֵאמֹר כֵּן הָיְתָה הַתָּא שֶׁ
אֲלָל חֲמִשָּׁה וְאִי בְּחִיכּוֹנָה קָא חֲשִׁיבֵי
מֵאִי קָאֲמַר כּוֹתֵל הַיֵּסִיל שֶׁשׁ וְהָיָה
כְּכֹר נִגְרַע מִמֶּנָּה כְּנֶגְדָּה וְלִפְנֵי מֶה
שֶׁפִּירְשׁוּ יִיחָא דְּכוֹתֵל הַיֵּסִיל כְּנֶגֶד
הַתַּחֲתוֹנָה הֵיָּה עֲשִׂיָּה ו' וְכֶנֶד
הַמִּיכֹנֶה וְעֲשִׂיָּה ו' הֵיָּה בֶּר וְנִרְבֵּה

ממיעל לנדיא. ליקן אלל הכותל הצפוני כל אורך ההיכל וכל שעה מונוט מבית קדשי הקדשים דרך הפריפה שכנגדו: ור' יוסי אמר לך הצינן ישראל שלא הריקין הכסוב לשנית. אלא כל אחד אחד מתפלל על עצמו שנאמר אשר ידעון איש נגע לבצו ופרסו כפיו

למיעל להדיא ורבי
 ישראל שלא הצריכן ה
 נמי ניעול בין מגורה
 א"ר נתן אמה טרקסין
 אי כלפנים אי כלחוין
 אילימא משום דכתב
 המלך שלמה לה' שש
 רחבו ושלישים אמה ק
 באמה היה הבית הו
 ולפני הדביר עשרים
 אמה רוחב ועשרים א
 אמה טרקסין אי מד
 ארבעים ודילמא לא
 ארבעין וחללא קא חשי
 תדע דכל היכא דקא ח
 לדידיה ⁽⁶⁾ דרתנ *ההיכ
 מאה כותל אולם חמו
 כותל ההיכל שש ⁽⁷⁾ א
 טרקסין וכ' אמה בית
 ההיכל שש והתא שש
 קדושתיה אי כלפנים
 רבי יוחנן בעי יוסף א
 הבית מפנימה הכין
 ברית ה' איבעיא להו
 בתוך הבית מפנימה ה
 הכי קאמר ודביר בת
 מספקא ליה והתניא
 *חמש מקראות בת

וממנה אמה והכא כנגד המיכונה קא חשיב דהוי' ההם כותל ההיכל
ואידי ואידי חד שעורא הוא י"ל דניחא ליה למיחשב במקום שהיה כותל
ההם המגרעות היו בכל הכתלים בכותל ההיכל ובשלש כותלי התא וכותל
המגרע חצי אמה מכל כותל כדכתיב כי מגרעות נתן לבית קצבי ומלא
בזבוב שבע והא דקמיי רובד שש ריובד שבע אור"י דהיינו אורך המגר
פ"י המגרעת כעין שורה בזלטת כעין ששנינו במסכת תמיד בפר"ק
יבואו ה' גורמא דלאיטוואת דסקלין צו לאכטוואת שהיו עושין כעין א'
היה הוא שורה עוד פ"י נדראה לו דרותל ההיכל שש והתא שש ולמל
מל מסכת מדות דבית שני היו חלוקין משל שלמה כמו שהיו חלוקין כ
דש"י הקדשים כתיב ורחב הצלע ד' אמות וללע היינו תא כדאמר
ללע א' שלשים ושלש פעמים אלמא דלא הוו בזהיכל אלל ל"ג תאים וצ
שמה במערב והר' יצחק בר מרדכי פ"י דלא בזהיכל היו המגרעות
וכותל היציע התחתונה שעליה מונחים ראשי הקורות וכשהיתה אמה ש
א' אמות ולכן בזלטת אמה במחצן לפי שהיו לריכין לתאם אלמא מקום ה
אמה היתה החומה מכל מקום עדיין עובי' ה' אמות לשש במקום אמה
א' ממחת חוזה החומה כדי שבהא כלל המקום ללע הפחות ה' אדרבה אמה
ונגלו ועוד קשה התינח רובד שש אלל רובד שבע למה וכשהיה רובד ש
מה היו לריכין לבליטת שתי אמות והלא לא היו כונסין ביציע השלישי
פ"י דבריו היו נוקצין כותל ההיכל ויותר היה נכון לנקוב כותלי התא
ואיקרו בית מיהו הא לא קשיא דמצינו למימר מגרעות נתן לדביר
ההם המגרעות שלה היה בכותל ההיכל ולא מגרעות ולא כניסה ולא בליטה וה
הקורות שלה היה כניסה בכותל התא חצי אמה מזה וחצי אמה מזה וכל ה
צד השלישי וכותל התא התא אלל מנפוח לדרוס התחתונה ה' והת
התא [חמש] דבין התחתונה בין המיכונה בין השלישית היו שש ממז

מסורת הש"ס

(א) מדות פרק ד משנה ו' ו',
(ב) ס"א ותוכו, (ג) [וע"ע תוס'
סוכה ה: ד"ה בשליש], (ד) [שם
כו:], (ה) [לפנינו איתא גזרתא],
(ו) [ז"ל שלוש ושלשים],

תורה אור השלם

1. והבית אשר בנה המקל
 שלמה לוי עשרים אמה
 ארבע עשרים רחבו
 ועלשים אמה קומתו:
 מלכים א ו ב
 2. וארבעים באתה וזה
 הבית הוא העליון לפני:
 מלכים א ו ז
 3. ולפני הדביר עשרים
 אמה ארך ועשרים אמה
 רחב ועשרים אמה קומתו
 ויצפה וזה סגור ויצף
 מזה ארו: מלכים א ו כ
 4. ודביר בתוך הדביר
 ממקימה היכן לתתן שם
 את ארון ברית יי:
 מלכים א ו יט

גליון הש"ס

גמ' חמש מקראות בתורה
אין להם הברע. עיין ירושלמי
פרק אין מעמידין:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קחשיב ליה
לדידיה: (ב) ד"ה כותל
כו' י"א אמה לבד רוחב
עובי החומה כג"ל ותיבת
כיפת נמחק:

תום' ישנים

לֹא עָבַד אֱלֹה אֲחֵרָה. אֲבָל לֹא
יִשְׁרָעֵלִי קִדְּשָׁהוּ קִדְּשָׁהוּ
לִפְנֵיהֶם אֵין לְכַלּוֹת. וְלִרְכֹּשׁ נָמִי
אֵין לֹא הוּא מִסְּפָקָא לֵן לֹא
הוּוּ עֲבָדִי שְׁמִי פִּרְשׁוּת שְׁמִי
לְהוֹבֵב אֶת מוֹסִיפֵי עַל אֲחֵר
יִהְיֶה לֵן בֵּית דָּרֵשׁ הַדְּשִׁים.
וְיִהְיֶה לֵן פִּסֵּס אֲסוּר
לְעוֹשׂוֹת פִּרְשׁוֹת דִּלְלָהֶם נִגְשָׁם
עַל לְנֹרֶץ עֲצוּדוֹת הִיכֹל וְהוּא
קִדְּשׁ קִדְּשׁוֹת פִּינִים. אֲלֵלָּה לֵן
חֻן לֵהֵב לֵן שְׁפּוֹת מֵי
לְהוֹבֵב. יִלֵּךְ לֵן לְמַקְטִיר יִכַּם
שִׁטָּה (דְּבַר) לֵן שְׁדֵי פִּתְרִים
סִטְרָה (שֶׁל) וְעַל בֵּין בְּדִים
(שְׁבִטְלִינִי) בְּפִרְשׁוֹת מֵינִם
דִּדִּי אֲלֵלָּה לְקַדְּשָׁם אֵין [כֵּן]
הִיּה מִקְטִיר בְּחֹן. יִרְבִּי"א.
עֲבָדֵי שְׁמִי פִּרְשׁוֹת. אֲלֵלָּה
יְקוֹבֵל לֵן (לְהַשְׁמֵת) שְׁלֵחָה
חֻמָּה שְׁעוּבִיהָ אֲמַחַּ בְּלִדֵּי מִפִּי
הִיכֹל [וְעַל] וְלִקְטִיר
הִיכֹל [אֵין] וְלִקְטִיר לֵן
הִיכֹל וְהִיכֹל בְּכֵחַ, בְּכֵחַ
הַגּוֹזֵה הוֹסִיפֵי עַל יֵן
דְּכִמְיִי גְדוֹל הִיכֹל בְּכֹד הִיכֹל
וְיִהְיֶה לֵן בְּכֵחַ בְּכֵחַ [ג].
[א] דִּדִּי אֲמַחַ (אֲבִינִי) [בִּצְנִין]
שְׁלֵו וְהִיכֹל גְּבוּרָה. יִרְבִּי"א
הַמְּבֹרָה בְּרִיחָה. אֲלֵלָּה
לְהִימָר לֵלֹא אֲחֵרָה, אֲחֵרָה
מִשְׁכַּח עֲשֵׂמָה אֲפִילֵי עֲפִירָן לֵן
יִכֹּס. יִכֹּס. יִכֹּס יִכֹּס
לְדִמְרָה שְׁלֵה אֵין אֲלֵלָּה
אֲחֵחַ תִּרְךָ לִמְרָן כֵּן, אֲבָל לִרְכֹּשׁ
לְדִמְרָה שְׁמִי פִּרְשׁוֹת (וְיִהְיֶה)
עַל בְּדִים מִקְטִיר.